

Nymphaea (Leknín)

čeleď: Nymphaeaceae

Roste v tropech a subtropích jako trvalka. Pod hladinou vytvářejí silné oddenky. Řapíky listů mohou být údajně u některých druhů i delší než 5m. Barva květů může být bílá (zpravidla Evropa), modrá (zpravidla Afrika), žlutá (zpravidla Amerika), růžová až fialová (zpravidla Austrálie). Některé druhy kvetoucí v noci vytvářejí vlastní teplo, aby tak více lákaly opylovače. Blizna dozrává dříve než tyčinky, ale životnost bývá pouze 2dny, přičemž celková životnost květů se počítá zpravidla v hodinách. Plodem je tobolka obsahující kulatá semena. Existují vnitrodruhové taxony:

- 'Almost Black' - květy uprostřed tmavší; hloubka 25 - 80cm
- 'American Star' - růžové hvězdicovité vonné květy s úzkými plátky
- 'Aretusa' - červený
- 'Atropurpurea' - hloubka 40cm; tmavě červený
- 'Attraction' - hloubka 1,2 - 0,6m; červenorůžový
- 'Aurora' - hloubka 1,2 - 0,6m; růžově oranžový
- 'Black Princess' - tmavě růžovofialový, ve středu až černý - nejtmaší leknín světa
- 'Bleeding Heart' - květy růžové; hloubka 30 - 50 (i 55)cm
- 'Blue Spider'
- 'Bory de Saint-Vincent' - jediný květ má barvy: bílou, růžovou, červenou a oranžovou
- 'Burgundy Princess' - dobře snáší vyšší teplotu vody, roste i v mělkých vodách
- 'Cardinal' - hloubka 70cm; červený
- 'Caroliniana Nivea' - květy bílé; hloubka 20 - 60cm
- 'Clyde Ikins' - žlutý
- 'Colonel A.J. Welch' - hloubka 1,2 - 0,6m; žlutý
- 'Colorado' - růžový
- 'Colorata' - fialový
- 'Colossea' - hloubka 70cm; červený
- 'Comanche' - hloubka 0,5 - 1,5m; světle žlutý
- 'Conqueror' - hloubka 60cm; červený
- 'Dahlia'
- 'Dorothy Lamour' - květy tmavě žluté
- 'E. Zwerk' - listy zelené, mramorované; květy oranžové
- 'Ellisiana' - hloubka 60cm; červenorůžový
- 'Escarboucle' - hloubka 1,2 - 0,6m; červený
- 'Formosa' - růžově kroupnaté květy
- 'Georgia Peach' - oranžový
- 'Gladstoniana' - hloubka 1 - 0,5m; bílý
- 'Gloriosa' - květy červené; hloubka 20 - 50cm
- 'Gloire du Temple-Sur-Lot' - květy světle růžové až prakticky bílé, mohou mít až 113 plátků
- 'Gonere' - bílý
- 'Graciella' - světle oranžový
- 'Helvola' - hloubka 20cm; drobný, žlutý
- 'Hermine' - hloubka 0,5 - 1m; bílý, mrazuvzdorný
- 'Hollandia'
- 'Charles de Meurville' - hloubka 80cm; červený
- 'Chateau le Rouge' - hloubka 30 - 70cm
- 'Chromatella'
- 'Chrysantha' - hloubka 30cm, oranžový
- 'Indiana' - oranžový
- 'Irene' - květy růžové; hloubka 20 - 40cm

- 'James Bridon' - hloubka 1,2 - 0,6m, červený
- 'Josef Urbánek' - květy tmavě červené; hloubka 55 - 90cm
- 'King Of The Blues' - hloubka 20 - 50cm, růžovofialový
- 'Laydeckeri Fulgens' - červený
- 'Laydeckeri Lilacea' - hloubka 30 - 60cm, růžový
- 'Laydeckeri Purpurata' - hloubka 30 - 60cm, červenorůžový
- 'Leopardess'
- 'Lili Pons'
- 'Livingstone' - květy tmavé; hloubka 30 - 50cm
- 'Lucida' - květy červené; hloubka 15 - 80cm
- 'Lusitania'
- 'Lustrus' - květy růžové; hloubka 25 - 60cm
- 'Madame Mc'Laydeker' - střed květu tmavý
- 'Marian Strawn' - bílý
- 'Marliacea Albida' - hloubka 60 - 100cm, bílý
- 'Marliacea Carnea' - hloubka 60 - 120cm, růžový
- 'Marliacea Chromatella' - hloubka 120 - 60cm, žlutý
- 'Marliacea Rosea' - hloubka 60 - 120cm, růžový
- 'Maurice Laydeker' - hloubka 60 - 120cm, žlutě mapovaný
- 'Moorei'
- 'Neptun'/'Larouge' - květy uprostřed tmavší; hloubka 30 - 60cm
- 'Newton' - hloubka 60cm, růžový
- 'Odorata Alba' - hloubka 30 - 50cm, bílý
- 'Paul Hariot' - hloubka 30 - 50cm, červený
- 'Pennsylvania' - světle fialový
- 'Perry's Double Yellow' - květy žluté, plnokvěté; hloubka 30 - 60cm
- 'Pygmaea Helvola' - květy průměru 5 - 7cm; hloubka (5 -) 10 - 15cm
- 'Pink Opal' - růžový; květy až 10cm nad vodou
- 'Pink Sensation' - hloubka 60cm, růžový
- 'Princess Elizabeth' - hloubka 30 - 40cm
- 'Purple Fantasy' - květy tmavě modře fialové
- 'Pygmaea Alba' - hloubka 30 - 60cm, bílý
- 'Pygmaea Helvola' - hloubka 30 - 60cm, žlutý
- 'Pygmaea Rubra' - hloubka 30 - 60cm, tmavě růžový
- 'Richardsonii' - hloubka 50 - 100cm
- 'Rose Arey' - hloubka 30 - 60cm, růžový
- 'Rosennymphe' - hloubka 40 - 70cm, červený
- 'Rubra Minima' - květy tmavě červené; hloubka 10 - 40cm
- 'Siam Purple II' - květy růžově fialové
- 'Sioux' - hloubka 50 - 60cm, hnědočervený
- 'Spireopal' - hloubka 30 - 60cm
- 'St. Louis' - žlutý
- 'St. Louis Gold' - žlutý
- 'Suphurea' - hloubka 60 - 120cm, žlutý
- 'Tan-Kwhan' - květy růžové; hloubka 40 - 70cm
- 'Texas Dawn' - květy žluté s narůžovělými stíny; hloubka 20cm
- 'Tuberosa Richardsonii' - květy průměru až 20cm; hloubka 40 - 70cm
- 'Václav Havel' - květy žlutě červeně růžové; hloubka 30 - 70cm
- 'Virginalis'
- 'Wanvisa'
- 'White 1000 Petal' - květy bílé, plnokvěté; hloubka 20 - 40 (i 50)cm
- 'William Falconer' - hloubka do 50cm; tmavěčervený; chladnomilný
- 'Zanzibar' - růžovofialový

V přírodě rostou v bahnitěm dně ve stojaté vodě. Sázíme do hloubky 0,3 - 1,5m. Obvykle využíváme drážkovaných dřevných umělohmotných košů, které se umísťují s kořeny na dno jezírka nebo jiné vodní nádrže. Je nutné rostlině dodávat výživu. Můžete využít hnojivové tyčinky vytvořené speciálně pro lekníny. Na zimu nádobu s leknínem vyjmeme, zastříháme (necháme cca 15cm stonky) a znovu ponoříme do vody (neplatí u minileknínů, ty je potřeba přenést do sklepa). Nevadí ani zamrznutí.

Nymphaea alba (Leknín bílý)

synonyma: *Castalia alba*, *Castalia minoriflora*, *Castalia speciosa*, *N. alba* subsp. *minoriflora*, *N. alba* var. *rubra*, *N. minoriflora*, *N. occidentalis*

oblasti: Alžírsko, Arménie, Baleáry, Belgie, Bělorusko, Britská Kolumbie, Bulharsko, Chorvatsko, Česká republika, Dánsko, Estonsko, Finsko, Francie, Gruzie, Írán, Irsko, Itálie, Izrael, Jordánsko, JZ Rusko, Katalánsko, Korsika, Kosovo, Litva, Lotyšsko, Lucembursko, Maďarsko, Makaronésie, Makedonie, Maroko, Moldávie, Německo, Nizozemí, Norsko, Polsko, Portugalsko, Rakousko, Řecko, Rumunsko, Sardínie, Sicílie, Slovensko, Slovinsko, Srbsko, SZ Rusko, Švédsko, Švýcarsko, Tunisko, Turecko, Ukrajina, Velká Británie, Z Rusko

Patří mezi trvalky a vodní rostliny. Pod vodou vytváří plazivé oddenky. Stonek dorůstá délky 1,5 - 3m. Listy má kulaté s kruhovou výsečí, kožovité, lesklé a plovou po vodní hladině. Dokud nedorostou k hladině, zůstávají svinuté. Kvete bílými květy se žlutými bliznami. Semena jsou dlouhá 2 - 3mm. Je mírně jedovatý. Patří mezi přísně chráněné druhy C1.

Potřebuje větší sázecí hloubku pod hladinou, nejlépe 0,7 - 1,5 (i 2,5)m. Dno by mělo být bahnitě, bohaté na živiny. Vyhovují mu mrtvá ramena, rybníky, atp.

Nymphaea amazonum

synonyma: *Castalia amazonum*, *Leuconymphaea amazonum*, *Leuconymphaea goudotiana*, *N. albo-viridis*, *N. amazonum* f. *goudotiana*, *N. amazonum* var. *goudotiana*, *N. blanda* var. *amazonum*, *N. candolleana*, *N. goudotiana*, *N. rudgeana* var. *amazonum*

oblasti: Amazonas, Portoriko, SZ Argentina

Roste ve střední a Jižní Americe. Květy bývají 1. den otevřené pouze 20 - 30min.

Nymphaea ampla

synonyma: *Castalia ampla*, *Leuconymphaea ampla*, *N. ampla* var. *plumieri*

oblasti: Florida, Portoriko, Texas

Nymphaea belophylla

Nymphaea blanda

Nymphaea caerulea

oblasti: Havajské ostrovy

Kvete modrými květy.

Nymphaea calliantha

Nymphaea candida (Leknín bělostný)

synonyma: *Castalia candida*, *N. alba* var. *kashmiriana*, *N. alba* var. *semiaperta*, *N. candida* var. *minor*

oblasti: Česká republika, Německo, Polsko

Pochází z Evropy. V Čechách se vyskytují dva velice podobné druhy: leknín bílý a tento leknín bělostný. Znáte jej například z jihočeských rybníků jako robustní rostlinu. Kvete bílými květy s červenými bliznami. V mělkých rašelinných močálech na Českolipsku však roste překrásná spoře rostoucí ekomorfóza (tj. ekologicky, ale nikoli geneticky podmíněná forma). Stonek dorůstá délky 1 - 3m. Patří mezi přísně chráněné druhy C1.

Vyhovují mu rybníky, mrtvá ramena, stojaté vody i rašelinná jezírka.

Nymphaea capensis

synonyma: *N. edgeworthii*, *N. hookeriana*, *N. punctata*, *N. scutifolia*

oblasti: Florida, Havajské ostrovy

Nymphaea citrina

Nymphaea colorata (Leknín barvitý)

oblasti: Afrika

Pochází z Afriky.

Nymphaea conardii

oblasti: Portoriko

Nymphaea daubeniana

Nymphaea divaricata

Nymphaea elegans

oblasti: Florida, Louisiana, Texas

Nymphaea fennica

Nymphaea flavovirens

Nymphaea gardneriana

Nymphaea gigantea (Leknín obří)

oblasti: Nová Guinea

Pochází z Nové Guineje. Průměr listů dosahuje až 50 (i 55)cm. Kvete modrofialovými květy o průměru do 25cm.

Nymphaea glandulifera

synonyma: Castalia blanda, Leuconymphaea blanda, N. blanda, N. blanda var. fenzliana, N. fenzliana

Nymphaea gracilis

Nymphaea heudelotii

Nymphaea jamesoniana

synonyma: Castalia gilbertii, Castalia jamesoniana, Leuconymphaea jamesoniana, N. gilbertii, N. sagittariifolia

oblasti: Florida, Portoriko

Nymphaea lasiophylla

Nymphaea leibergii

synonyma: Castalia leibergii, Castalia tetragona var. leibergii, N. tetragona subsp. leibergii, N. tetragona var. leibergii

oblasti: Alberta, Britská Kolumbie, Idaho, Maine, Manitoba, Michigan, Minnesota, Montana, Ontario, Quebec, Saskatchewan, Severozápadní Teritorium

Nymphaea lekophylla

Nymphaea lingulata

Nymphaea lotus (Lotos egyptský)

synonyma: *Castalia edulis*, *Castalia lotus*, *Castalia mystica*, *Castalia pubescens*, *Castalia sacra*, *N. dentata*, *N. liberiensis*, *N. lotus* var. *rogeonii*

oblasti: Egypt, Florida, Louisiana, Rumunsko

Pochází z Afriky. Existuje vnitrodruhový taxon:

- var. *dentata*

Nymphaea macrosperma

Nymphaea maculata

Nymphaea malabarica

Nymphaea mexicana

synonyma: *Castalia mexicana*, *N. flava*

oblasti: Alabama, Arizona, Britská Kolumbie, Florida, Georgia, Jižní Karolína, Kalifornie, Louisiana, Mexiko, Mississippi, Nové Mexiko, Oklahoma, Severní Karolína, Texas

Nymphaea micrantha

Nymphaea muschleriana

Nymphaea nouchali (Leknín hvězdovitý)

synonyma: *Castalia caerulea*, *Castalia scutifolia*, *Castalia stellaris*, *Castalia stellata*, *Leuconymphaea stellata*, *N. bernierana*, *N. cyanea*, *N. emirnensis*, *N. madagascariensis*, *N. stellata*, *N. stellata* var. *cyanea*, *N. stellata* var. *parviflora*

oblasti: Zanzibar

Existuje vnitrodruhový taxon:

- var. *zanzibariensis*

Nymphaea novogranatensis

Nymphaea odorata (Leknín vonný)

synonyma: *Castalia minor*, *N. odorata* var. *minor*, *N. odorata* var. *rosea*, *N. odorata* var. *stenopetala*, *N. parkeriana*

oblasti: Alabama, Aljaška, Arizona, Arkansas, Britská Kolumbie, Connecticut, Delaware, Florida, Georgia, Idaho, Illinois, Indiana, Iowa, Jižní Dakota, Jižní Karolína, Kalifornie, Kansas, Kentucky, Kolorado, Louisiana, Maine, Manitoba, Maryland, Massachusetts, Michigan, Minnesota, Mississippi, Missouri, Montana, Nebraska, Nevada, New Hampshire, New Jersey, New York, Newfoundland, Nové Mexiko, Nové Skotsko, Nový Brunšvik, Ohio, Oklahoma, Ontario, Oregon, Pennsylvania, Portoriko, Quebec, Rhode Island, Saskatchewan, Severní Karolína, Tennessee, Texas, Utah, Vermont, Virginie, Washington, Wisconsin, Západní Virginie

Roste v Severní Americe. Existují vnitrodruhové taxony:

- subsp. odorata
- subsp. tuberosa/N. tuberosa

Nymphaea oxypetala

synonyma: Leuconymphaea oxypetala

Nymphaea petersiana

Nymphaea potamophila

Nymphaea prolifera

Nymphaea pubescens

synonyma: N. lotus var. pubescens

Nymphaea pulchella

synonyma: Castalia pulchella, N. ampla var. pulchella

Nymphaea rubra

synonyma: Castalia rubra

Nymphaea rudgeana

synonyma: Castalia rudgeana

oblasti: Portoriko

Nymphaea stellata (Leknín hvězdový)

Nymphaea stuhlmannii

synonyma: N. lotus var. stuhlmannii

Nymphaea sulfurea

Nymphaea sulphurea

Nymphaea tenerinervia

Nymphaea tetragona (Leknín čtverhranný)

synonyma: *Castalia pygmaea*, *Castalia rudgeana*, *Castalia tetragona*, *Leuconymphaea tetragona*, *N. acutiloba*, *N. crassifolia*, *N. fennica*, *N. pygmaea*, *N. tetragona* var. *crassifolia*

oblasti: Alberta, Aljaška, Britská Kolumbie, Čína, Finsko, Idaho, Indie, Japonsko, Manitoba, Montana, Saskatchewan, Severozápadní Teritorium, Skandinávie, Vietnam, Washington, Yukon, Z Rusko

Roste v Evropě, Asii a Severní Americe od 50. rovnoběžky k pólu, ale vyskytuje se i v Indii, Vietnamu, Japonsku a Číně. Jméno má podle poněkud čtvercového tvaru květu. Je vonný, připomíná růži. Existují vnitrodruhové taxony:

- var. *angusta*
- 'Pygmaea Alba' - květy průměru 5cm; hloubka 5 - 15cm

Velmi otužilý severský miniaturní leknín. Snáší i zamrznutí do ledu.

Rozmnožuje se výhradně semeny, což je v zahradnické praxi komplikované. Proto je zřídka k dostání.

Nymphaea thermarum (Leknín lázeňský)

oblasti: Rwanda

Pochází ze Rwandy. Jedná se o nejmenší leknín na světě.

Vyskytovala se v teplých pramenech, které na původním stanovišti vyschly.

Nymphaea x daubenyana

oblasti: Florida

Nymphaea x marliacea

oblasti: Missouri

Nymphaea x omarana

Nymphaea x sundvikii

Nymphaea x thiona

oblasti: Alabama, Florida, Georgia, Louisiana

Další informace:

<http://botanika.wendys.cz/kytky/K118.php>

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Lekn%C3%ADn>

http://rybicky.net/atlasrostlin/nymphaea_lotus

<http://web.telecom.cz/atzhoranek/nymphea/nymphea.htm>

<http://www.garten.cz/a/cz/3818-nymphaea-leknin/>

<http://www.kvetenacr.cz/detail.asp?IDdetail=169>

<https://www.rostliny.net/>